

Közgyűlést tartott a Magyar Útügyi Társaság

Május 26-án a FŐMTERV Rt. székházában és a Makadám klubban tartotta meg 12. éves közgyűlését a Magyar Útügyi Társaság (MAÚT). Elsőként Pallay Tibor a Dr. Vásárhelyi Boldizsár Díj kuratóriumának nevében ismertette az elnökség döntését: Hamarné Szabó Mária és Tóth János részesült az idén a díjban. Előbbi az országos közúthálózat-fejlesztés és a regionális területfejlesztés összehangolásában nyújtott tevékenységéért, utóbbi az útügyi előírások rendszerének kidolgozásában és megvalósításában nyújtott tevékenységéért kapott kitüntetést.

Tombor Sándor elnök bevezetőjében elmondta: nagy és elkerülhetetlen változások korát éli a gazdaság, s vele együtt az útügyi szakma is. Egyetértve a jelentős közúti beruházásokkal arra is felhívta a figyelmet, hogy a mindennapi élet szempontjából hasonlóan fontos az országos úthálózat karbantartása is. A társaságról szólva értékelte az európai műszaki harmonizáció elősegítését, ami a szabványokat kiegészítő útügyi műszaki előírások kidolgozásában testesül meg. Arra is figyelmeztetett, hogy az Európai Unióban való részvétellel folyamatosan élesedő versenyben kell helytállnia a szakma teljes vertikumának az útügyi adminisztrációtól kezdve a kivitelezőig.

Hivatalos nyelvek

Az Európai Unió valamennyi jogszabályát az összes tagállam nyelvére lefordítják. A 2004. május 1-i, minden korábbi felülmúló bővítés következményeként a magyar is az EU hivatalos nyelve lett. Az Európai Unióban az a gyakorlat, hogy az alacsonyabb szintű tanácskozási munkanyelve általában az angol és a francia, míg az Európai Bíróság bírái kizárólag franciául tanácskoznak. Mindezek azonban nem érintik a hivatalos közleményeket, mert azokat az érintett országok nyelvén teszik közzé.

Kerékgyártó Attila, az UKIG Tanácsadó Testületének elnöke tájékoztatott az útügyi adminisztráció helyzetéről, továbbá az UKIG tervezett szerepéről a szabályozások készítésében. Előadásában

hangsúlyozta a MAÚT szerepének újrágondolását a szabályozások készítésében, különös tekintettel a közbeszerzési eljárásokra és a szerzői jogra. Szólt arról is, hogy egy éve könnyebb helyzetben volt, hiszen az akkori közgyűlésen főként műszaki kérdésekről kértek tőle tájékoztatást, ma azonban más a helyzet. Finanszírozási problémákat vet fel, hogy a költségvetési törvény elfogadását követően kiderült, az ott rögzített 122 milliárd forintban benne van az a 30 milliárd is, ami az útpénztárhoz kapcsolódik. A finanszírozási források megoszlanak, a szakmai folyamatok szétaprózódnak, szövegte le az előadó.

Szenvedélyes vita bontakozott ki a továbbiakban a szabványok nyelvezetéről. Elhangzott, hogy a Magyar Mérnöki Kamarának egyértelműen az az állásfoglalása, a szabványok igenis jelenjenek meg magyarul. Ezt a kitételezt az váltotta ki, hogy számos európai uniós szabvány fordítás nélkül, angol nyelven jelenik meg a hivatalos orgánumban. A kimutatások szerint Magyarországon a szabványok 70 százaléka angol nyelvű. A résztvevők egy része szerint ez alkotmányellenes, hiszen a magyar az egyik hivatalos nyelve az Európai Uniónak. Nem várhatja el senki a szabványokat alkalmazóktól, hogy önmaguk pótolják a hiteles fordítókat.

Szóba került az is, hogy az európai uniós szabvány általános érvényű, de a részleteket nem szabályozza. Bizonyos körben nem tartalmaznak előírt követelményeket. Szükség van tehát nemzeti szabályozásra. Az európai szabványok nem alkalmasak a teljeskörű szabályozásra, csak a hazaiakkal együtt válnak azzá, hangsúlyozta egy felszólaló, ellenkező esetben a megrendelőre és a szállítóra lesz bízva az eredmény, ami mindig kétséges. A jelenlévők a szabályozás kidolgozásának folyamatát ismertetve arról is szóltak, hogy azt alapos előkészületeknek, tervezésnek, egyeztetésnek kell megelőzniük. Az európai szabványok az építésben is nagy számban jelentek meg. Az útügy eddig a sajátjait finanszírozta. Szükség volna egy nemzeti alkalmassági dokumentumra. Ezt a Szabványügyi Testületnek kellene kidolgoznia, de abban sajnos elvétve találni útügyi szakembert.

Európai Szabványügyi Szervezetek

Ezek a szervezetek dolgozzák ki az Európai Unióban és más európai államokban hatályos közös szabványokat, amelyek elfogadása minősített többséggel történik. A kidolgozott uniós szabványok elsőbbséget élveznek a nemzeti szabályok fölött, és kizárólag minősített többséggel lehet őket módosítani. A Brüsszelben székelő általános szervezet neve Európai Szabványügyi Bizottság (CEN – Comité Européen de Normalisation).

Nem lehet előírni, hogy például ez, vagy az a burkolat 10–15 évig tartós legyen. Kizárólag tulajdonságokat lehet előírni, amelyek viszont vizsgálatokra és tapasztalatokra épülnek. Az elkötelezett felelősség megjelenik a minőségben, továbbá a költségekben is. A káosz mindennél drágább. Utólagos jogvita esetén, ha arra nem tértek ki a felek, a bíróság megvizsgálja: a vitatott helyzetre van-e szabvány, vagy műszaki szabályozás, és aszerint ítélt. A munka nem akkor lesz olcsóbb, ha keskenyebb utat épít valaki, hanem akkor, ha alaposan előkészített közbeszerzést írnak ki a megfelelő időben. Volt, aki a szakma nyilvánosságának hiányát kifogásolta, és a szerzői jog kérdései szintén vitát keltek.

A továbbiakban Tombor Sándor elnök kiegészítette az írásban megküldött beszámolót. Kijelentette: a társaság növekvő eredményességgel látta el az elmúlt egy évben is a feladatát. Támogatottsága különösen az önkormányzatok körében fokozatosan nő, de vállalatoktól is egyre több megbízás érkezik, miközben természetesen a fő megrendelő az útügyi adminisztráció. Sok változás történt az utóbbi négy évben, főként pedig a legutóbbi másfélben. A társaságnak e változások közepette is meg kell találnia a helyét, ha azt akarja, hogy a civil szféra tekintélye, szakmai rangja folytán maga is hozzájárulhasson az európai integrációhoz és a vonatkozó nemzeti programokhoz, mondta befejezésül a MAÚT később újraválasztott elnöke.